

KLIKIST KAHJUNI: kuidas pidurdada maksepettuste pandeemiat?

Eesti Panga avalik seminar
„KLIKIST KAHJUNI: kuidas pidurdada maksepettuste pandeemiat?“
5. märtsil 2026 Eesti Pangas (Estonia pst 13)

Ajakava

9.10–9.30 Kogunemine

9.30–9.35 Eesti Panga asepresidendi **Andrus Alberi** tervitussõnad

Moderator: **Mihkel Kärmas**, ERRi ajakirjanik ja saatejuht

9.35–10.00 **AVAETTEKANNE**

„Kuidas ohvrit püütakse ja õnge otsas hoitakse“

Jaagup Toompuu, PPA kelmuste lahendamise ja ennetamise üksuse juht

10.05–11.05 **I ARUTELURING**

DIAGNOOS: pettuste liigid, põhjused ja vastutajad, kui klient on maksed ise kinnitanud või teda on pettusega mõjutatud ning tehingu teeb tema eest keegi teine

Eesti Panga ja politsei statistika järgi võtavad maksepettused Eestis pandeemia mõõtu. Seda isegi olukorras, kus pangad ja sideteenusepakkujad on pettusetõrjel väga võimekad ning kaitsemeetmed on ajakohased ja täiustuvad pidevalt.

Arutus toome ekspertide teadmised, faktid ja kogemuslood ühte tervikpilti, et selgitada, kuidas pettuseid ära tunda, milliste tehniliste ja psühholoogiliste võtetega inimesi eksitatakse ning milliseid nõrkusi petised ära kasutavad. Otsime vastuseid, miks pettused kaitsemeetmetest hoolimata nii sageli õnnestuvad ja kui kindlad on Eesti digilahendused küberturvalisuse vaatest. Lisaks vaatame, kuidas õigusraamistik ja makseteenuste reeglistikud kliendi huve kaitsevad ning kuidas see kaitse praktikas toimib, milline on kahju kandmise tegelik jaotus makseteenusepakkujate ja klientide vahel Euroopa riikide võrdluses ning millised tegurid erinevusi kujundavad.

Sandra Horma, LHV Pank, Eesti Pangaliidu pettuste tõkestamise toimkonna juht

Rainer Olt, Eesti Panga makse- ja arveldussüsteemide osakonna juhataja

Rain Ottis, Tallinna Tehnikaülikool, küberturbe uurimisgrupi juht

Heidi Reinson, Tartu Ülikooli käitumisteadlane

Jaagup Toompuu, PPA kelmuste lahendamise ja ennetamise üksuse juht

11.05–11.20 Sirutuspaus

11.25–12.40 **II ARUTELURING**

RAVI: kuidas järjest osavamaid petuskeeme ennetada ja ohjeldada, kuidas takistada klienti ise petumakset kinnitamast ning petturit kliendi nimel petutehinguid tegemast

Kui seni said teenusepakkujad eeldada, et digitaalne isikutuvastus tagab õige inimese kohalolu, siis petuskeemide areng on loonud uue reaalsuse. Kasvab vajadus kontrollida mitte ainult kliendi isikut, vaid ka seda, et petis poleks kliendi digitaalset identiteeti üle võtnud.

Arutelus võrdleme, kuidas tegeletakse pettuste tõkestamisega Eestis ja Euroopas ning vaatleme teenusepakkujate vaatenurgast, mida riik pettuste tõkestamiseks teeb ja plaanib. Analüüsime olukordi, kus pettusega mõjutatud klient on ise tehingu kinnitanud ning juhtumeid, kus digitaalset isikutuvastust on kuritarvitatud. Otsime viise, kuidas pank, makseasutus või laenuandja saaks enne tehingut (st enne PIN2 sisestamist) paremini veenduda, et digikeskkonnas tegutseb õige isik ning kuidas digitaalse isikutuvastuse pakkujad saaksid pettuse riski vähendada. Püüame selgitada, milline koostöö ja õigusraamistik võimaldaksid eri osalistel operatiivselt vahetada muu hulgas tundlikku infot, et petuskeem peatada.

Evelin Neerot, Telia ühendusteenuste valdkonna juht

Kalev Pihl, SK ID Solutionsi juht

Taavi Ploompuu, Riigi Infosüsteemi Ameti peadirektori asetäitja

Siiri Tõniste, rahandusministeeriumi finantsteenuste poliitika osakonna juhataja

Raul Vahtra, Swedbanki finantskuritegude tõkestamise divisjoni juht

12.40–12.45

KOKKUVÕTE

Andrus Alber, Eesti Panga asepresident

Mihkel Kärmas, moderaator

Kõik huvilised saavad seminari jälgida otseülekanadena [Eesti Panga veebilehel](#) ja [keskpanga Facebooki kanalil](#). Kohapeal saab osaleda ainult kutsega.

KÕNELEJAD

ANDRUS ALBER

Eesti Panga asepresident

Alates 2026. aasta jaanuarist on Andrus Alber olnud Eesti Panga asepresident. Tema vastutusallas on finantsstabiilsuse tagamine, maksesüsteemide usaldusväärne ja tõrgeteta toimimine ning välismajandusstatistika ja finantssektori statistika kogumine, käitlemine ja avaldamine, aga ka Eesti Panga finantsarvestus ja aruandlus. Finantssektoris on ta tegutsenud üle 30 aasta, nii Eestis kui ka rahvusvahelistes organisatsioonides. Varem on ta olnud Nasdaq Tallinna börsi juhatuse esimees, Eestis ja Leedus äriklientidele keskenduva Finora panga kaasasutaja ja eelarvenõukogu aseesimees. Peale selle on ta töötanud Rahvusvahelises Valuutafondis, Eesti Pangas ja president Lennart Meri majandusnõunikuna ning kuulunud mitme finantsettevõtte ja organisatsiooni nõukogusse.

SANDRA HORMA

Eesti Pangaliidu pettuste tõkestamise toimekonna juht, LHV Pank

Sandra Horma on töötanud finantskuritegevuse tõkestamise maastikul üle 11 aasta, peamiselt *fintech*-sektoris globaalseid tiime juhtides. Nüüd on Sandra LHV Panga AFC riski integratsiooni juht, tegutsedes seega ka pettuste ennetamise vallas, ning pangaliidu pettuste tõkestamise toimekonna juht.

MIHKEL KÄRMAS

Seminari moderaator, Eesti Rahvusringhäälingu saatejuht ja ajakirjanik

Mihkel Kärmas on töötanud Kaubalehes, Eesti Ekspressis ja Raadio 2s, ent kõige paremini on ta tuntud „Pealtnägija“ saatejuhi ja vastutava toimetajana. 2003. ja 2012. aastal võitis Mihkel Bonnieri uuriva ajakirjanduse preemia, 2009. aastal Valdo Pandi nimelise ajakirjanduspreemia, 2013. aastal Eesti meelelahutusauhinna aasta meessaatejuhi kategoorias, 2017. aastal EFTA konkursi parima toimetaja tiitli ja 2023. aastal EFTA parima teleajakirjaniku tiitli.

EVELIN NEEROT

Telia ühendusteenuste valdkonna juht

Evelin Neerot on Telia Eesti ühendusteenuste osakonna juht, kellel on üle kümne aasta kogemust telekommunikatsioonisektoris nii era- kui ka äriklientide valdkonnas. Ta vastutab kõne- ja internetiteenuste ning nendega seotud lahenduste arendamise ja juhtimise eest, keskendudes teenuste töökindlusele, turvalisusele ja kasutajakogemusele.

RAINER OLT

Eesti Panga makse- ja arveldussüsteemide osakonna juhataja

Rainer Olt juhib Eesti Panga makse- ja arveldussüsteemide osakonda, mis vastutab oluliste makseteenuste toimimise, järelevalve ja kriisideks valmisoleku eest. Varem on ta töötanud 15 aastat Euroopa Keskpangas ja kommertspanganduses. Praegu keskendub ta reaalajas maksetele, TARGETi teenustele, kogu Euroopat hõlmavatele lahendustele ning muudele teemadele, nagu maksepettused, finantstehnoloogia, krüptovara, keskpanga e-raha (CBDC) ja digieuro koos asjakohaste õigusraamistike, skeemide ja standarditega.

RAIN OTTIS

Tallinna Tehnikaülikooli küberoperatsioonide professor, küberturbe uurimisgrupi juht

Rain Ottise uurimisteamade hulka kuuluvad küberoperatsioonid ja -õppused ning riiklik küberjulgeolek. Alates 2013. aastast on ta töötanud Tallinna Tehnikaülikoolis: 2013.–2016. aastal arvutiteaduse instituudi ja 2017.–2018. tarkvarateaduse instituudi dotsendina; 2018.–2020. aastal tarkvarateaduse instituudi sihtrahastusega professorina ning alates 2021. aastast kaasprofessorina tenuuris. Alates 2014. aastast on Rain olnud TTÜ küberkriminalistika ja küberjulgeoleku keskuse juhataja. Varem on ta teeninud NATO küberkaitsekoostöö keskuses teadurina ning kaitseväes sideohvitserina.

KALEV PIHL

SK ID Solutionsi juht

Kalev Pihl on infotehnoloogia ja -turbe valdkonnas töötanud üle 25 aasta. Oma põhjalikke teadmisi on ta koolitajana ka eri sihtgruppidele edasi andnud. Kalev on olnud paljude Eesti elektroonilise identiteedi lahenduste loomise juures ning on üks digitaalallkirjastamise eestkõnelejaid. Alates 2008. aastast on ta kuulunud mobiil-ID ja Smart-ID teenust pakkuva SK ID Solutions ASi juhatusse.

TAAVI PLOOMPUU

RIA peadirektori asetäitja riigi infosüsteemi alal

RIA peadirektori asetäitjana riigi infosüsteemi alal juhib Taavi Ploompuu riigi infosüsteemi teenistust, mille alla kuuluvad andmevahetus (sh X-tee ja RIHA, andmejälgija ja andmenõusolekuteenus), elektrooniline identiteet, personaalriik (riigiportaal, riiklik mobiilirakendus, riiklik postkast ning tehisarupõhised assistendid), riigivõrk, tehnoloogia ning valimiste infosüsteemide arendus.

HEIDI REINSON

Tartu Ülikooli käitumisteadlane

Heidi Reinson töötab Tartu Ülikoolis, kus ta viib läbi finantskäitumise uuringuid ning annab majanduskäitumise loenguid. Tema töö peafokus on pensioniks säästmine, kuid viimasel ajal on ta aina rohkem keskendunud ka kelmuste uurimisele psühholoogilisest vaatenurgast. Praegu kuulub ta siseministeeriumi tellitud kelmuste ennetamise teadusuuringu meeskonda. 2012.–2023. aastal töötas Heidi käitumisteaduste juhteksperdina Kantar Emoris, kus juhtis ja nõustas rakendusuuringuid. Viimastel aastatel on ta teinud tihedat koostööd riigikantselei innovatsioonitiimi ja teiste riigiasutustega avalikus sektoris käitumisteaduste rakendamise teemal.

JAAGUP TOOMPUU

PPA kelmuste lahendamise ja ennetamise üksuse juht

Jaagup Toompuu on valgekraelise kuritegevuse vastase võitlusega tegelenud üle kümne aasta, millest viimased viis on ta pühendanud majanduskuritegude valdkonnale. Tema vastutada oli analüüs, mille eesmärk oli avastada kõige keerukamaid ja varjatumaid kuriteoskeeme. Praegu tegeleb Jaagup keskkriminaalpolitsei alla loodava kelmuste lahendamise ja ennetamise üksuse käivitamise ja juhtimisega.

SIIRI TÕNISTE

Rahandusministeeriumi finantsteenuste poliitika osakonna juhataja

Siiri Tõniste juhib rahandusministeeriumis finantsteenuste poliitika osakonda, mille igapäevatöö on finantssektori eeskirjade välja töötamine. Osakonna üheks valdkonnaks on ka makseteenustega seonduv õigusraamistik, sealhulgas teemad, mis seonduvad maksepettuste vastase võitlusega. Osakond kureerib koostöös avaliku ja erasektori partneritega ka rahatarkuse edendamist.

RAUL VAHTRA

Swedbanki finantskuritegude tõkestamise divisjoni direktor, juhatuse liige

Raul Vahtra juhib Swedbankis finantskuritegevuse vastast võitlust. Alates 2020. aastast on ta olnud Swedbanki juhatuse liige ja finantskuritegevuse tõkestamise divisjoni juht. Varem on Raul täitnud mitmesuguseid ametikohti Eesti politseis, kokku 26 aastat. Muu hulgas on ta olnud rahapesu andmebüroo juht, kuid enne Swedbanki tööle asumist oli ta politsei sisekontrolli juht.